

Konservy pro turisty

doporučí

J. V. VONDRÁČEK,

Praha I., Perlová ulice č. 10.

== Račte žádat obšírný cenník. — Zásylky na dobírku. ==

J. & O. Wondráček,

obchod s turistickými potřebami

Praha I., Malé náměstí číslo 459.,

doporučuje

== své levné ==

turistické košile, vlněná lýtka (štuci), kamaše, pásy, klobouky, čepice, hole, torby, ruksaky, haleny, plaidy a podobné.

Humpolecké lodny

na obleky turistické a lovecké, jakož i jemné modní látky anglické a brněnské doporučuje v největším výběru a levných cenách při dobré jakosti obchodní dům

J. Novák,

Praha, Vodičkova ulice, jediné „u Štajgrů“,
Kolín, Rubešova ulice.

== Vzorky na požádání franko. ==

Pro turisty

k výletům a na cesty vůbec doporučují se co nejlépe od české kuchařky výtečně upravené, konservované

== bažanty, koroptve, zajíce, srnčí atd. ==

v okrášlených plechových krabicích od 30 kr. výše, které možno studené i teplé požívatí.

Dostati lze je u firmy

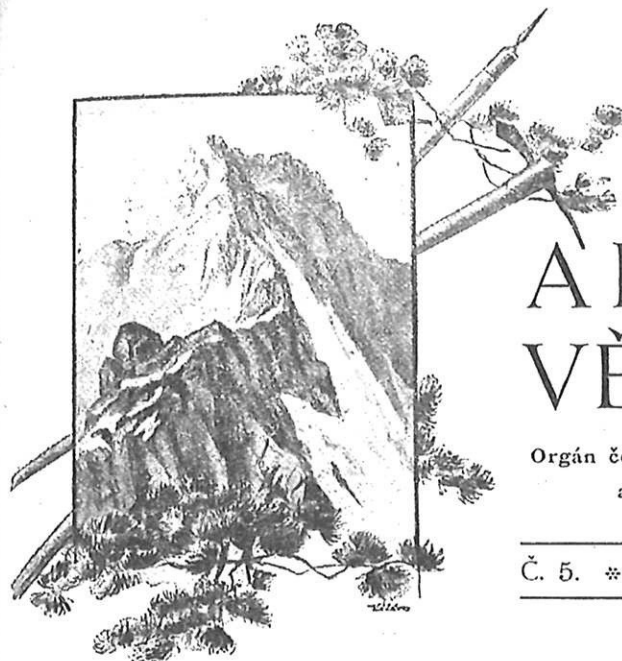
Jan Kužel v Chrudimi.

--- Cenníky na požádání zdarma a franko. ---

Světoznámá česká úprava!

Mnoho pochvalných uznání a doporučení od vynikajících osob.

Tiskem České grafické společnosti »Unie« v Praze. — Nákladem českého odboru slov. alp. družstva.

ALPSKÝ VĚSTNÍK

Orgán českého odboru slovinského
alpského družstva.

Č. 5. * ÚNOR. * R. III.

Zpráva o činnosti českého odboru Slov. Plan. Družstva za r. 1900.

Uplynulý rok spojil nás ještě blíže než leta ostatní se slovinským družstvem planinským, se všemi přátely na jihu, kterých máme tam mnoho a mnoho, vznítit v nás ještě větší touhu, věnovati činnost poslání našemu, které se dá shrnouti ve slova: přispěti k tomu, aby byl zachován slovanským Alpám jich ráz, pěstovati turistiku v nich, prospěti tím činnosti, kterou tak dobře provádí centrála naše, prospěti tím ne méně sobě, a utužiti vroucí svazek se Slovinci.

A pozorujeme, že sílíme; rady naše se rozmnožují, zájem na věci naší roste. Jsme dosud ovšem ne velkým faktorem, jež kromě toho považují někteří za kruh, který pro mnohé je snad nepřístupným. V tom boji politickém a národním hledí mnozí na nás jen jako na spolek sportovní. Nechtě si! Sport alpský, pokud lze užiti ve věci slova sportu, je sportem inteligence, sportem ducha neohroženého, ducha, jenž přístupen je dojmům, kterých zakusí jen lidé činní, ne pohodlní, sportem, který nám otvírá netušené požitky, který duši naší sílí a učí nás poznávati přírodu v největších krásách.

Leč sport ustupuje v činnosti odboru mnohdy úkolům národopisu, vědy zeměpisné, geologické, přírodovědecké, jež právě pěstováním alpismu tak mnoho získala, ustupuje právě v našich poměrech také snaze po nejužším sblížení dvou slovanských národů. Zde činnost odboru přestává býti sportem, zde nese se k vyšším účelům, a proto nejen tisíce těch, kteří ušlechtilým citem pobádání jsou na-

vstěhovati přírodu alpskou, ale i jiní tisícové těch, kteří přejí si, aby u nás pracováno bylo v každém oboru kulturní práce i v oboru vzájemnosti slovanské, měli by býti přáteli našimi.

Ne mnoho slov o tom, co dosud v činnosti odboru bylo nejdůležitější, — o otevření české chaty. Ne mnoho slov, poněvadž výsledek práce odboru je znám všem, kdo jsou nám blízko, i mnohým, kteří zvěděli o tom z listů denních.

26. dne července r. 1900. odevzdána byla česká chata pod Grintovcem svému účelu. Kdo byl tak šťasten z našeho alpského kruhu, že mohl býti přítomen slavnosti, nezapomene vřelého nadšení, kterou den ten vzbudil v celém slovanském kraji, u všech přítomných, a také ti, kdo nemohli se dostavit, znají význam dne tohoto.

Otevření chaty bylo prvním reprezentačním činem odboru. Získalo nám dobrou pověst, získalo nám nové přátele.

Dnes, kdy máme ve slovanských Alpách pevnou půdu, nastává nám povinnost, udržeti ji a rozšířiti činnost svou.

Otevření chaty nutilo nás přímo k tomu, abychom postarali se o přímé spojení chaty s vrcholem Grintovce. Práce tato byla také v létě provedena a druhdy těžký výstup se severní strany na nejvyšší vrchol saviňských Alp je nyní pro rutinované turisty snadný. Od Mlynarského sedla vede přes Malý Grintovec stezka ve skále vytesaná, která opatřena je na několika závrtnějších místech železnými lany. Stezku, která je dle našeho zdání ještě snadnější než stezka z Kredarice na Triglav, provedl velice zdařile vůdce Miha Uršič.

Při provádění stezky na vrchol byla zároveň opravena skalní stezka od chaty na Mlynarské sedlo.

Koncem léta a začátkem podzimu provedena byla z české chaty stezka ke svahu „na Vodine“ Rujavim Plazem a Zrelem. Také tato stezka, která na jaře bude ještě zdokonalena a konečně upravena, je bezpečnou pro turisty. Spojuje nás s nejkrásnějším údolím ve východních Alpách saviňských, s dolinou Logarskou.

Jízdní cesta z Jezera na Stullerovo sedlo byla na dvou místech přeložena, aby spád její byl menší, od sedla pak k chatě byla postavena nová stezka, jež vede většinou lesem, má velké výhledy na sever do Korutan a na západ k Julským Alpám. Trať její provedena byla pp. prof. Drem. Frischaufem, F. Murim a členy odboru.

V příštím jaru a létě upraví odbor opět částečně svou stezku ze Stullerova sedla k chatě, aby vyhovovala i velice pohodlným, nezkušeným turistům.

Rovněž z Mlynarského sedla na Dolgi Hrbet upravena bude letos nová stezka, která dle možnosti prodlouží se hned po obtížném nyní hřebenu ke Skutě.

Usnesení lonské valné hromady o zařízení alpské zahrady při chatě bude provedeno letos. Vážený člen odboru p. dvorní rada Dr. šl. Jiruš přislíbil totiž se vzácnou ochotou vypracovati plán pro zařízení a podání všecky pokyny, jichž třeba.

V létě označeny byly nové: cesta z Jezera k české chatě, stezka z chaty na Mlynarsko sedlo, odtud na Grintovec, v Karavan-

kách pak cesta z Dovje k stezce D. Ö. A. V. pod sedlem Mlinca. Stezky a cesty tyto byly opatřeny též orientačními tabulkami. Kromě toho označena byla cesta z Obírška (Ebriach) přes Korte do Horního Jezera; cesta tato opatřena bude tabulkami v létě.

Srdečné díky ještě jednou všem, kdo přispěli odboru jakýmkoli způsobem při stavbě české chaty. Podrobné díky vzdali jsme v denních časopisech, zvláště pak v tomto „Věstníku“.

Železniční ministerstvo povolilo srážku 50% při dopravě veškerého zařízení pro chatu; i vzdali jsme uctivé díky jemu.

Hospodářství chaty obstarávali k plné spokojenosti všech manželé Krčovi, s kterými také letošního roku setkáme se v chatě.

Děkujeme upozorňujeme členstvo naše na to, že daleko větší polovice nákladu na českou chatu byla uhrazena půjčkou, a že, by i dary na stavbu chaty byly již dosti značné, přece třeba je stále velkých hmotných prostředků, abychom dostali svým povinností, i k tomu, aby chata byla řádně udržována. Kdo můžeš, přispěj jakýmkoli způsobem. Při tom podotýkáme, že může se tak stát i půjčkou, která poskytne se tím, že členové převezmou podílní listy; každý podílní list stojí 20 korun, zúrokuje se a slosuje se dle plánu, kapitál pak věřiteli se vrátí.

Také tento rok, a sice v měsíci březnu, uspořádána bude tombola, jejíž celý výtěžek věnován bude chatě. Známé je, že z našich tombol tak mnohý přinesl sobě domů velmi krásnou vzpomínku, a proto zveme všechny, aby účastnili se.

V třetím ročníku Alpského Věstníku počali jsme novou systematickou práci. Chceme, aby náš list také vědeckým způsobem pojednával v monografiích jednotlivých skupin o slovanských Alpách, a práce ta bude tvořiti stálý, hlavní úkol listu. Monografie Višské skupiny, kterou uveřejňuje p. dr. Vlad. Růžička, svědčí o vážné práci, nevšední znalosti celé skupiny a o velké lásce k věci, a tak šťastně letos učiněn byl počátek.

V příštím ročníku uveřejníme monografii skupiny Manhartské od p. ingenieura Otakara Laxy, který podniká a podniká pro práci svou důkladná studia, ba i na další leta slíbena jest monografie skupiny Julských Alp, tak že Alpský Věstník je vůbec prvním listem, v jehož programu budou systematicky, vědecky vyličený jednotlivé celé skupiny Alp slovanských.

Koncem roku 1900 měl náš odbor 312 členů (23 zakládající, 289 skutečných). Rok před tím bylo členů 236 (21 zakládající, 215 skutečných); přibylí tedy 2 členové zakládající, 74 členové skuteční.

Návštěva Čechů ve slovanských Alpách vzrostla r. 1900. několikanásobně. R. 1899. navštívilo Alpy Saviňské na 40 Čechů; roku minulého však navštívilo kraje tyto přes 130 Čechů; velká část ovšem přišla proto, že byla otevřena právě česká chata. V Bledu pak, kde r. 1899. napočítali jsme Čechů přes 60, rozmohla se r. 1900. česká návštěva na 230 duší. A tak bylo i jinde.

Nemáme pochybnosti, že — ač četná návštěva ta z velké části byla přivoděna otevřením české chaty — letos zavítá zase o mnoho větší počet českých turistů do slovanských krajů, kde nalezli všickni

sympatie obyvatelstva, klidný pobyt, krásnou přírodu a uspokojení největší.

Česká chata byla navštívena v minulém letě bezmála 450 turisty, z nichž 196 vepsalo se do knihy naší v den otevření.

Styky naše s klubem českých turistů, povždy srdečné, staly se v poslední době ještě vřelejší k radosti všech nás. Nedá se upříti, že vřelé styky tyto prospějí jak turistice v Alpách, tak i turistice v českých krajích a tím zájmům obou spolků našich.

S ústředním výborem Slov. Plan. Družstva v Lublani víže nás upřímné přátelství, jež jeví se se strany naší centraly v nejučinnější podpoře všech našich podniknutí a ve vzácné shodě při všech pracích.

Se Saviňským odborem družstva, který první počal práci ve skupině horské, kde nyní postavena je naše chata, a který za nedlouhou dobu činností vykázal tolik energie a zdárných výsledků práce, rovněž s odborem Kamnickým a Kráňským pěstujeme styky nejpříjemnější.

V listopadu pořádal odbor intimní slavnost na paměť narození velkého básníka slovinského Fr. Prešerna před sto lety. Byla to první česká oslava Prešernova a jedna z prvních vůbec. Těší nás vřele, že tento čin odboru byl velice vřele uznán slovinským tiskem, a naplnilo nás radostí, že na intimní slavnosti této spontánně ze své vůle účastnily se literární i umělecké kruhy naše velice čestně.

O pořádání hudebních večerů našich velkých zásluh, jako vždy, i v posledním roku získal si skladatel a profesor konservatoře pan Jindřich Káanů z Albestu. Vzpomínáme toho zde s díky nejvřelejším.

Doufáme, že neopominuli jsme mezi uplynulým rokem činnosti vzdáti díky za vše, co pro rozvoj odboru vykonali jednotlivci i časopisy. Proto vzpomínáme zde ještě jedině vřelého příznivce odboru a jednoho z největších podporovatelů turistiky ve slovanských Alpách, universitního profesora Dra. J. Frischaufa, který slovem, tiskem i vydatným činem neúnavně prospívá účelu, kterému věnuje činnost i odbor náš.

Zvolení profesora Dra. Frischaufa za čestného občana Jezerského osvětluje dobře zásluhy jeho o Alpy Saviňské.

Stejně pocty dostalo se předsedovi odboru p. univ. profesoru Dru. K. Chodounskému, a tím — dle vřelého přesvědčení jeho — i odboru samému.

Ústřední odbor daroval odboru skvostný ženský národní kroj kraňský za tím účelem, aby odevzdán byl národopisnému museu českoslovanskému, i aby výměnou zaň poskytnuty byly duplikáty různých národopisných předmětů k vnitřní výzdobě české chaty. Že zavděčil se tím odboru velice, netřeba podotýkati šíře; výbor národopisného musea pak s velkou ochotou přistoupil na výměnu.

Péčí kraňského odboru Sl. Pl. Dr. byly ujednány za pozozy z Kráň směrem k Jezeru pevné ceny, jež v tomto čísle „Alpského Věstníku“ uveřejňujeme jinde.

Péčí obětavého člena p. vrchního inženýra F. Tomšiče zaslána byla redakci „Miru“ v Celovci sbírka 140 korun pro slovinské školy v Korutanec, ku které přispěl i náš odbor.

Výbor konal v uplynulém správním roce 36 schůzí; kromě času letního, kdy členové jeho dleli v Alpách, hlavně za přípravami k otevření české chaty, za tračování nových stezek a pod., scházel se každý týden.

Končíme zprávu. Připomínáme, že nemůže přirozeně obsaženo býti v ní vše, co odbor podnikl; neboť nelze uváděti věci menší důležitosti a nelze také zbytečně opakovati šíře, co obsírněji bylo uvedeno mezi rokem v listu našem.

V budoucím roku činnosti provedeme to, co je možno. Je mnoho toho, co bychom rádi dokončili, mnoho, co bychom rádi počali. Slibujeme tedy jen, že přičiníme se, aby i nový rok znamenal pokrok a by činnost r. 1901. znovu upevnila odboru uznání celého družstva i vřelé sympatie národa slovinského.

Výbor českého odhoru Slov. Plan. Družstva.

*

Úrazy v Alpách roku 1900.

Sestavil Otakar Laxa.

Je zjištěno, že turistů v Alpách rok co rok přibývá, a s nimi přichází též stále více lidí, již podceňující obtíže, naskytující se při výstupech horských, stávají se obětí hor. Jako jiná léta, tak i loni převládaly úrazy, způsobené jednotlivci samými. Nezkoušení lidé bez veškerého rozmyslu vydávají se do hor, bez ohledu na závažné okolnosti, které mnohdy i snadný výstup činí nebezpečným. Menší měrou, jako vždy, vyskytly se úrazy následkem objektivních příčin. Tak nenadálý pád lavin sněhových nebo kamenných, náhle zavládnuvší nečas, prolomení se do puklin ledovcových jsou každoročně hlavní příčinou nezaviněných horských katastrof. Kdežto počet úrazů plynoucích z příčin objektivních se od předešlé sezony celkem nezvětšil, vykazuje suma úrazů jednotlivci způsobených číslo opět značně vyšší. Loni nestačily již Alpy; na terrainu daleko snadnějším, jako v Krkonoších, Tatrách udály se vážné úrazy.

Vyličujeme letos opět nepokryté jednotlivé úrazy, bychom v budoucnosti mohli z nich čerpati poučení a zkušenost pro vlastní potřebu.

I.

Úrazy poloalpistické.

A. Z příčiny subjektivní.

a) Způsobené slepou odvahou.

1. Dne 10. ledna vydal se turista jménem Bethge přes pohoří do Chiavenny, nedbaje výstrah lidí, znalých místních poměrů. Vůdce jej opustil u jezera Camasského, prohlásiv, že sedlo nemožno přejíti pro přílišný sníh.

Bethge nedbal toho a provázen svým psem ubíral se dále. Však již druhý den vrátil se pes do údolí a pomocná expedice, beroucí se za zvířetem, nalezla v horách mrtvolu Bethgeovu na úpatí vysoké skalní stěny, s které patrně v noci spadl.

Trhání květin bylo loni opět příčinou četných úrazů.

2. 16. července zahynul při trhání alpské růže krejčovský pomocník jménem Hahn, pádem na Stanserhornu.
3. 21. července spadl při hledání protěže s příkrých svahů Zeiritzkampelu ve Štýrsku syn truhláře Richtera a zabil se.
4. V údolí vennatském u Brenneru spadl v srpnu při hledání protěže jedno-roční dobrovolník Salaba a zranil se.
5. Téhož měsíce vojenský závodčí Zvara dospěl při hledání protěže na srázné místo Penegalu, sřítíl se a tak se zranil, že za krátko zemřel.
6. Týž osud stihl železničního dělníka z Griesu, jenž hledaje protěž, sřítíl se se skal u Pos'alpy (Brenner).
7. V údolí Stallenském spadl syn rolníka Mayra při trhání protěže a zabil se.
8. 14. září spadl studující Waldner při vyhrabávání kořenu hoře s příkrin Eggerbergu a zahynul.
9. Při hledání protěže spadl 12letý syn majitele hotelu Bühlera na Stockhornu a zabil se.
10. Z téže příčiny zahynul jistý Lujet pádem se skal Savišských.
11. Na hoře Wiggis spadl při hledání protěže vůdce Indermaner a zabil se.

b) Způsobené nezkoušeností a neopatrností.

1. 27. února těžce se zranil 16letý Frant. Gasperl na Hundskogelu. Vyklouzl na sněhu a spadl přes stěnu 10 m vysokou. Na to byl odnesen do údolí, kde druhého dne následkem vnitřního zakrvácení zemřel.
2. 9. května spadl se sráží hory Mont Salève v Savojsku Adolf Balzanek, jenž podnikl na tuto často navštěvovanou horu výlet se společností. Při sestupu se zdržel a v mlze zbloudil na srázy, kde pojednou vyklouzl a sřítíl se do hlubiny, kdež zahynul.
3. 6. července při sestupu s Glionu do Montreux zbloudili dva mladíci a spadli do rokle, kde zahynuli.
4. Student Winter podnikl v srpnu výlet z Pertisanu u Achensee do hor bez jakéhokoli výstroje. Ježto se nevracel, vypravena pomocná kolonna, která jej nalezla druhý den v roklí lehece zraněného.
5. Lehce se zranil jistý turista na Raxalpě při výstupu stezkou zvanou: „Gamsecksteig“. Vyklouzl a sjel přes strmé svahy.
6. 21. srpna vydal se jistý Klönne z Kolína n. R., který se léčil ve Flühli, na výstup hory Schwendfluh. Vyšel o 1/5. hod. odpolední a následkem pozdního východu překvapil jej při sestupu soumrak, tak že zbloudil a spadl se skal, při čemž se zranil na hlavě a obličejí, vyrazil si přední zuby a rozdral šat a dvě hodiny ležel v bezvědomí. Když se vzpamatoval, dovlékl se do Pfäffriti, kde jeho sténání zaslechli, a byl dopraven do Flühli.
7. 28. srpna po vypuknutí požáru v obci Moutiers spěchalo k ohni 6 žáků semináře. Cestou skalami na úpatí hory Pic de Pont-Serran jat závratí žák Longchamps spadl a zabil se.
8. Rovněž u Mettenalpy zachvácen byl jistý mladík závratí a spadl do Trümmletenbachu.
9. S Höfatsu v Bavořích spadl jakýsi Wessak při hledání protěže a zabil se. Nebyl pro podobné tury vyzbrojen.
10. Dne 28. prosince vyklouzl na zaledněné cestě u Gasteinu majitel tamního hotelu Lainer a kupec Kindlinger ze Salzburgu, spadli se skal a zabil se. Neštěstí bylo způsobeno neokutými botami, jakož i večerní temnotou.

B. Z příčiny objektivní.

1. V údolí Calanca v Tessinu zasypala lavina 3 pastýře hledající zaběhlé kozy. Dva z nich se zachránili a jeden zahynul.
2. Sluha meteorologické stanice v chatě Rainarové na Velkém Obiru Mosgan zahynul ve vánici, nesa dne 29. března proviant z Kaple. Blíže chaty vysílen, odložil koš s nákladem a hleděl se zachrániti. Ve vánici však zbloudil a místo k chatě, zabočil na kraj skal. Mrtvola jeho nalezena teprv v květnu ve skalním příkopu, 20 minut od chaty.
3. 15. srpna jistý Kuntner trhal květiny na Hochlantschi u Schüsslerbrunnu (Štýrsko). Při tom vstoupil na balvan, který se utrl a srazil jej do hlubiny.
4. Téhož měsíce podnikl kupec Cramer z Vídně se dvěma přátely výlet na Raxalpu od Kaiserbrunnen. Kráčel napřed a při překročení ssutek viděli jej oba známí, kterak si usedl, aby si odpočinul. Sotva však se posadil, divě vyskočil, zamával několikrátě kloboučkem nad hlavou a spadl několik metrů hluboko, kde zůstal v bezvědomí ležeti. Pomocí hostinského z Kaiserbrunnen byl zraněný dopraven do údolí a pak do Vídně. Cramer totiž sedl si na vosí hnízdo a vyplašené vosy jej přepadly. Následkem prudkých bezděčných pohybů ztratil rovnováhu a spadl.
5. V posledních dnech prosince stoupali 3 gymnasté z Lausanne na Col Gneulaz (Wallis). Při traversování jisté struhy byli zasaženi lavinou a jeden z nich jménem Rahm byl stržen do hlubiny a zahynul.

C. Z příčiny neznámé.

1. Poblíže zemitých pyramid u Bozenu sřítíl se majitel domu jménem Penn do hluboké rokle a zůstal s roztráštěnou lebkou ležeti.
2. S horní serpentiny na Guntschnabergu u Griesu spadl tesař Werner a těžce se zranil.
3. U Gorna v Horní Italii sřítíl se jakýsi Maringoni se skalního svahu. Při pádu uvolněný balvan zastihl dole jistého rolníka a zabil jej.
4. V červnu zahynul pádem na Reggelbergu u Deutschnoven tamější statkář Pfeifhofer.
5. U Kerschbaumerovy chaty v Lienzkých Dolomitech spadl myslivec Matweber do rokle a těžce se zranil.
6. O svatodušních svátcích spadli dva turisté z Vídně na Raxalpě v okolí Bismarkovy stezky a utrpěli četná zranění.
7. V údolí duronském spadl rolník Fill na cestě z Mablknechtschwaige do Campitella a zabil se.
8. V Gleieršském údolí (pobočím údolí Sellrainského) sřítíl se učitel Kapferer ze St. Sigmunda a zahynul.
9. 21. července spadl na Speeru jistý Müller a zranil se tak, že zemřel.
10. Vojín jménem Defradas spadl s hory Tour do propasti a podlehl ranám.
11. 9. září spadl v Kaprunském údolí poblíže Moserbodenu 14letý gymnasta a těžce se zranil.
12. 19. září zabil se hostinský Trübenbacher pádem se skal v Almbachkesselu u Berchtesgadeni.
13. 12. prosince spadl se skalní stezky u Moskery 77letý majitel realit Moriso z Roveratu a zůstal mrtv ležeti.
14. 18. prosince sřítíl se na Saxer Lucke v kantonu St. Gallen továrník Guggenberger a zabil se.

Poloalpistické úrazy postihly loni 47 lidí, z nichž 31 zahynulo.

Ze subjektivních příčin stihl úraz 22 lidí; 18 z nich zemřelo. Tak připadá:

	Colkem	skončilo smrtí
na úrazy způsobené slepou odvahou	10	9
na úrazy způsobené neopatrností	12	9
na úrazy nezaviněné	9	4
na úrazy z neznámých příčin	16	11

Veškeré tyto případy přihodily se bez vůdců a většinou ojedinelým chodcům a s vlastním alpismem nemají ničeho společného.

*

(Příště dále.)

Ze Slovanských Alp.

Výstupy v Julských Alpách Prisojnik od sedla Skrbiny. II. výstup provedli loni Dr. Kugy a Bolaffio s vůdcem Komačem. S počátku obtížnou stěnou ku Skrbině, pak snadno ku vrcholu.

Východní hřeben Margartu. III. traversování podnikl loni Bolaffio s vůdcem Komačem.

Montasio. Třetí výstup po cestě Kugyho od Zajzery vykonal předešlého roku Bolaffio s vůdcem Oitzingerem.

Přímo ze Zajzerského údolí zkoušel vystoupiť Dr. Kugy s vůdcem Komačem a Oitzingerem. Pokus selhal na stěnách následkem nepřekonatelně příkrých skal.

Jôf Mincigos, jenž je pravděpodobně Jôf di Dogna italské mapy, byl slezen v polovici srpna předešlého roku professorem A. Gstirnerem.

Viš (Jôf Fuart) od Zajzery. V. výstup provedli Bolaffio a A. Krammer s vůdcem Oitzingerem dne 9. září. Vyšli o 7 $\frac{1}{2}$ hod. ráno z Ovčavsi, o 10 $\frac{1}{2}$ hod. dostihli místa zvaného Studence a po dlouhém, obtížném šplhání dosažen o 3 $\frac{1}{2}$ hod. odp. vrchol. Po hodinovém odpočinku následoval sestup a o 5 $\frac{3}{4}$ hod. dorazili turisté k chatě višské, kde přenocovali.

Planja (Cresta delle portate) ve skupině Višské. II. výstup proveden dne 10. září A. Krammerem a Bolaffiem s vůdci Komačem a Oitzingerem. (Alpi Giulie 1900.)

O. La.

Ke stavbě stezky od české chaty k sedlu na Vodine. Seznavše, že článek o významu této stezky, uveřejněný v minulém čísle, zajímal četné čtenáře, dodáváme dnes blíže směr cesty, které mnozí letošní návštěvníci chaty věnovali pozornost. Od chaty vede stezka blíže pramene dolů skalami ponejvíce skrze kleč, pak po skalních stupních po levé straně nad Rujavim Plazem k místu porostlému travou i modřínou, na to kratičkým, 2 m dlouhým polovičním tunelem a zase pohodlněji klečí k Rujavému Plazu, odtud pak nahoru do známého Žrela a dále po svahu na Vodine. Celkový sestup od chaty činí jen asi 100 m. Pan Fr. Muri a prof. J. Frischauf prošli hotovou stezkou ještě v polovici října m. r.

Jméno Mangart (Manhart, Mangert) považuje „Zeitschrift D. Ö. A. V.“ z r. 1890. za německé a uvádí, že původní slovinské jméno pro horu tuto je Babjega Zoba. Z neznalosti sloviny užito tu genetivu slov Babji Zob.

Dle zprávy centrální komise pro vypátrání a udržení uměleckých a historických památek za rok 1899. byly u Kráně nalezeny při kopání četné předměty, které pocházejí ze 6. a 7. století a jež jsou jedny z nejvzácnějších, které v posledních letech byly nalezeny z doby stěhování se národů. — V obci Lanišče (okres Kamnik) jsou cenné obrazy v kostele sv. Martina. — V korutanské obci Sv. Maria na Zili v okrese běláckém je velmi cenný oltář z 15. století,

který bude restaurován. V osadě Gospa Sveta (Maria Saal) v okrese celoveckém jsou ve farním chrámu fresky z 15. století značné ceny, v Otoku (Maria-Würth) na vrbském jezeru provádějí se na farním kostele velké opravy.

Bledské jezero zamrzlo v mrazích lednových tak, že i vozy zapřažené sneslo. Poněvadž na jezeru nebylo sněhu, jezdila mládež z Bledu i okolí po bruslích každého dne na krásném jezeru. 20. ledna pořádána byla na ledě veselá zábava za spoluúčinkování pěveckého sboru.

U Javorníka mezi obcemi Bregem a Zasipem bude postaven nový most, jehož je velice třeba již proto, že od Javorníka až k Lescim u Bledu není pevného přechodu přes Sávu.

29. března 1900. zabil se blíže Rainerovy chaty pod Obírem Slovinec Fr. Mosgan, který 15 let nosil do chýše denně potraviny a obstarával poštu. Sekce rakouského klubu turistů v Železné Kapli uspořádala pro vdovu Mosganovu sbírku a přijímá další příspěvky. Mosgan vykonával celý čas svědomitě službu a byl ochotným vždy ke každému turistovi.

Z Dinarských Alp. Na Bjelašnici (2067 m), které lze dosíci ze Sarajeva za den, postavena je observatoř, která jest jedinou na balkánském poloostrově. — Ingenieur Ed. Pichl z Vídně vystoupil v červnu minulého roku z Konjice na Ortiš (2097 m), z Mostaru na Velež (1897 m), odkud sestoupil do Blagaje. Tuto druhou turu líčí v Oest. Alpenzeitung jako velice zajímavou, ale dlouhou a velmi obtížnou. Ortiš i západní vrchol Veleže byl tebdy slezen poprvé.

Ceny za povozy z Kráně k Jezeru. K žádosti našeho odboru stanoveny byly Kraňskou podružnicí pevné ceny za povozy směrem k Jezersku. Bylo třeba stanoviti tyto ceny proto, že povozníci kraňští čítali nestejně. Dle sazby stanovené podružnicí bude se platiti za povozy jednosprežní: k Pošnerovi 6 K, k Fuchsovi 8 K, ke Kanonyru 10 K a do Jezera 12 K; za dvojsprežní: k Pošnerovi 10 K, k Fuchsovi 14 K, ke Kanonyru 16 K, do Jezera 20 K; za velký společenský vůz do Jezera (pro 8—10 osob) 24 K; tento vůz sluší však dříve objednat a cenu 24 K smluviti napřed. Kdo bude chtít objednat předem obyčejný povoz, necht obrátit se na kraňskou podružnici slov. Plan. družstva anebo na tajnika (jednatele) její p. Fran. Xav. Sajovice v Kranji.

*

Tatry.

„Towarzystwo tatrzańskie“ slavilo dne 10. května jubileum svého založení před 25 lety a mohlo s uspokojením na svou činnost vzpomenouti. Duší družstva byl do své smrti varšavský prof. Dr. Chałubiński, horlivý turista i štědrý přítel tvorstva i horácků. On teprve otevřel Tatry širším proudům; neboť prvnírazil mnohou dráhu k osněženým štítům a pérem o nich šířil známost. Nenašli jsme v Pamětníku towarzystwa vzpomínku na něho, ani mnoho dat o činnosti družstva. Zpráva jubilejní krátká a suchá; praví pouze, že za celou dobu vydáno na práce v Tatrách 34.313 zl. (1372 zl. ročně). Hlavní činnost družstva točila se kolem Zakopaného, kde založena škola řezbářská (nyní v státní správě), i kasino (vyhořelo roku minulého, leč pojištěno na 43.410 kor.). Nejlepší cesty a stezky zřizoval odbor v okolí Zakopaného, v údolí Koscielském a Stražysk, po čemž teprve přibliženo jinam, zejména k oblíbeným cestám k Mořskému Oku. Towarzystwo má 11 chat, z nichž toliko čtyry jsou ochrannými chatami v našem smyslu a sice:

1. Chata u Mořského Oka (provisorní po vyhořelé roku minulého), cena 6000 korun.
 2. Chata Polova v Roztoce (3 jizby, 25 lžek, cena 2080 korun).
 3. Chata na hali Gasienicové (1 jizba, 7 lžek, cena 1800 korun).
 4. Chata u Velkého Stavu (kuchyně a jizba, 8 lžek, cena 2400 korun).
- Ostatní chaty, jako na Křižném, Poronci, Červeném Vrchu pod Swinici, na Miedzanném, u Zeleného Stavu, u Bramky, jsou pouhá útočiště při nepohodě v průměrné ceně 300 korun. Vedle toho zřízeno 5 altánů v bezprostředním sousedství Zakopaného. Ze zprávy nevytvítá, kolik vynaloženo na vlastní horské stezky a na které, celkem lze však říci: hlavní zisk ze založení Towarzystwa mělo Zakopané. — Snad by se dal dnes již z bohatých letních obyvatelů rozsáhlé villegiatury Zakopauské zříditi „okrašlovací spolek“, který by se na dále staral o nové lávky a altány v údolích kolem letního sídla, čímž by se Towarzystwu valně uvolnilo, že by mohlo energicky zasáhnouti v zřizování institucí čistě turistických, jichž v Tatrách ještě na mnohém místě postrádáme. Ani chaty nejsou tak útulné a nevyhovují požadavkům, jakým uvykl turista v Alpách. Družstvo, které dnes čítá 2045 členův (roční příjem 11.933 zl.), nemá dosud periodického orgánu a vydává pouze zcela suchopárný Pamětník; turistovi poslouženo tím není, ba ani skvostnými heliogravurami, jichž družstvo jako prémii vydalo velikou řadu. To vše jest pro širší neturistickou společnost. Přejeme družstvu z celého srdce rozvoje dalšího, i doufáme, že v novém období se osvěží energičtějším, skutečně alpským dechem. Jak toho ty krásné, v sněhu se trpytící štíty Tatranské plnou měrou zasluhují.

Dr. Ch.

*

Chaty.

- Sekce koburská** něm. rak. Alpenvereinu postaví novou chatu u jezera Dračího v Alpách Mieminských a hodlá ji otevřítí nejdéle počátkem srpna t. r. **Akademická sekce štýrsko-hradecká** téhož spolku usnesla se zbudovati chatu na úpatí Watzesspitze na Kaunsergratu v Alpách Oetzthalských. Ex. **Chata bamberská** ve skupině Sella navštívena byla loňského roku 262 turisty. Ex. **Nové chaty.** Chata „Vernagthütte“ odboru vireburského něm. rak. Alpenvereinu na Hintergraseln v Oetzthalu, zřízená minulého roku, bude letos otevřena. Ex. **Chata Schwarzenbergova** při ledovci hochgruberském nad údolím Ferleitenským, náležející odboru mohučskému něm. rak. Alpenvereinu, rozšířena byla r. 1900. novou přístavbou, tak že nyní obsahuje 28 loží. Místnost vůdcovská má místa pro 15 osob. Ex. **Pod Wiesbachhornem** nad Moserboden postavil mnichovský odbor D. Ö. A. V. chatu pro 30 osob v rozměru 10,5 × 9 m. v šesti týdnech bylo dopraveno 26 nosiči 62.600 kg těžkého materiálu k chatě. Na stavbě pracovalo 70 dělníků. Ex. **Barmenská chýše** (2488 m) pod Hochgallem ve skupině Riesenfernerské byla otevřena koncem srpna m. r. **Purtschellerovu chatu** pod Velkým Göllem nad Berchtesgaden navštívilo r. 1900 přes 900 osob. Z těch však jen asi 150 vystoupilo na vrchol. **Karlovarská chýše** pražského odboru D. Ö. A. V. pod Weisskugel v Oetzthalských Alpách byla přestavěna, tak že nyní je několikrát větší a bude míti hospodářství.

*

Zprávy spolkové.

Řádná valná hromada odboru bude se konati 9. dne února 1901. o 1/2 7. hod. večer v místnostech „Pražského klubu“ v Jungmannově třídě (přechodní dům do Městanské besedy). — Nesejde li se tato valná hromada, kouá se o 1/2 8. hod. večerní druhá schůze valná, která usnáší se platně bez ohledu na počet přítomných. — Na programu jsou zprávy výboru a volné návrhy.

Lednový společenský večer odboru pořádan byl 22. dne ledna t. r. ve velkém sále Městanské Besedy, který laskavým přičiněním váženého s-arosty klubu českých turistů, pana architekta Vratislava Pasovského bude nyní propůjčován ku přednáškám a koncertům našim. Vzdáváme tu srdečné díky za laskavou tuto ochotu ctěnému výboru Besedy i váženému předsedovi klubu českých turistů. — Večer, který navštíven byl tak četně členstvem odboru našeho a klubu turistů, jejich damami a hosty jako dosud žádný z dosavadních, zahájen byl přednáškou p. profesora Dra. K. Chodounského „o Triglavu.“ — Po přednášce následovala část koncertní s tímto programem: 1. Reverie od Vieuxtempa pro housle s průvodem harfy, p. Lange a p. Zelenka. — 2. Chant polonais od Chopina, transkripce od Liszta pro klavír, sl. Marie Chudobová. — 3. Fantasie na sextet z Lucie od Lubina pro housle s průvodem klavíru, p. Lange. — 4. Fantasie pro harfu od Saint-Saënsa, p. Zelenka. — 5. Velká fantasie na Smetanovy Symfonické básně od Jindřicha Káana z Albestu, pro klavír, sl. Marie Chudobová. — 6. Trio, op. 14. od Mozarta pro klavír, violu a klarinet, pp. Viktor Mauder, Jaroslav Ploška, Fr. Chudoba. — Nemůže býti úkolem tohoto referátu, psáti hudební kritiku; lze konstatovati to iko, že výkony znamenité pianistky slečny M. Chudobovy, jejíž vroucí, pročitelný přednes a velká technika plně uznána byla již uměleckou kritikou, jakož i všech pánů účinkujících, z nichž pana Langeho známe již z večera pořádaného v minulé sezoně jako houslistu, jenž v brzku bude šíře znám, povzbudily obecenstvo k velké, zasloužené pochvale. — Všichni spoluúčinkující navštěvují konservatoř, a sice školy profesorů pp.: Hofmeistera, Káana z Albestu, Lachnera, Ševčíka, Trnečka. — (Abychom povinností referentské učinili plně za dost, podotýkáme, že klavír Büsendorferův, který propůjčil p. Misko, byl skvostný koncertní klavír v ceně 3600 K. a že harfa p. Zelenky je nástroj v ceně 4000 K.)

Příští večer konán bude ve druhé polovici února. S potěšením sdělujeme, že přednášetí bude pan setušk Patrik Blažek; ochotu jeho zaručena odboru přednáška velmi zajímavá. Bližší program bude sdělen v čas.

V příštím ročníku „Alpského Věstníku“ zamýšlíme uveřejňovati horské tury našich členů v decela krátkém popisu Již jedenkrát vyzvali jsme čtenáře naše k tomu, aby zprávy podali našemu listu; opakovali jsme tehdy jen to, o by, o ústně žádáno na jednom z předloňských večerů odboru. Pro všechny, kteří konají horské tury, zprávy ty jsou velice zajímavé; mnohdy ve zprávách obsaženo je něco nového, nová stezka, nový výstup, což má význam i všeobecnější. V Mittheilungen des D. Ö. A. V., v „Oest. Alpen-Zeitung“ a v jiných listech podávají členové alpských klubů časté zprávy, zvláště pokud jde o nové směry, a těch je ve slovanských

Alpách zvláště ještě mnoho. V květnovém čísle podáme návod k záznamu tur pro „Věstník“.

Pan vrchní ředitel pojišťovny K. Hrazánek daroval nádhernou platinotypii chaty, která byla vystavena v knihkupectví p. Fr. Rívnače, našemu odboru. Za vzácnou laskavost vzdáváme panu vrchnímu řediteli K. Hrazánkovi vřelý, upřímný dík.

Na knihovnu české chaty neračte pp. členové zapomínati. Pro pohodu loňského leta nebylo ovšem třeba značnější zásoby knih; vystačila plně sbírka knih, kterou laskavě věnoval odboru p. J. Kuneš, a která sestává ze značného počtu českých spisů přeložených do jiných jazyků slovanských, do frančtiny a i do němčiny (vzdáváme ještě jednou za cenný dar srdečné díky); avšak pro deštivé počasí třeba je rozšíření knihovny. Proto prosíme o darování zajímavých, cenných českých a slovanských děl ku rozšíření knihovny české chaty.

Pány členy, kterým zasláno bylo vyzvání na úpis podílných listů pro zápůjčku na českou chatu, a kteří zamýšlejí upsatí podíly, prosíme, aby v brzkou zaslali svá prohlášení pokladníku odboru p. JUDru. Stan. Prachenskému, zem. advokátu v Praze, na Zderaze, č. 1947, neboť je nutno, aby již co nejdříve stanoven byl slosovací plán podílů.

Na večeru Slov. Plan. družstva v Lublaní přednášel v lednu milý přítel náš Dr. Vlad. Foerster o cestě své po Švýcarsku. Týž večer uspořádána byla výstavka alpských fotografů-amatérů, podobně jako v letech minulých. Doufáme, že naši fotografové amatéři — a jest jich dosti — také brzo nás příjemně pobaví svými zdařilými obrazy ze slovanských hor.

Slov. Plan. družstvo vydalo r. 1900. studijním 78 legitimací k bezplatnému přenocování v chýších alpských, a to 35 gymnasištům, 4 realistům, 9 posluchačům učitelských ústavů, 19 studijním vysokých škol a 11 studijním jiných ústavů.

Další výkaz o příspěvcích na českou chatu:

Pan N. N.	3 K 10 h.
„ Josef Sum, c. k. fin. sekretář v Praze	10 „ — „
„ J. Köhler, stav. inženýr v Praze	5 „ — „
„ Alois Štěpán, inženýr v Praze (další dar)	20 „ — „
„ J. Kodl, inženýr v Pisku	40 „ — „
„ Ant. Landa, zem. stav. rada v Praze	4 „ — „
Okresní výbor v Čáslavi	20 „ — „
Ředitelství spořitelny v Kroměříži	2 „ — „
Okresní výbor v Uhlířských Janovicích	20 „ — „
Občanská záložna v Staném	10 „ — „
Banka „Slavia“ v Praze	10 „ — „
Pan Zdeněk Kuffner, profesor v Roudnici	2 „ — „
Odbor klubu českých turistů v Roudnici	4 „ — „
V upomínku na pana Dra. Karla Chodounského ml. věnovali:	
Pan JUDr. Gustav Kreiml, notář v Libochovicích	10 „ — „
„ J. Ziegler, profesor v Hradci Králové	20 „ — „
Paní Johanna Müllerová na Smíchově	10 „ — „
Pan Dr. Jaroslav Vlach, profesor na Smíchově	10 „ — „
„ JUDr. Vincenc Jirgl, mag. sekretář v Praze	10 „ — „
Paní Božena Kasalovská na Král. Vinohradech	200 „ — „
Pan ředitel J. Duchoň na Smíchově	10 „ — „
Různý příjem	— „ 50 „
Úhrnem	420 K 60 h.
K tomu dle posledního výkazu v č. 3. (6437 K 23 h. a 1414 K = 7851 „ 23 „	
Činí celkem	8271 K 83 h.

V Praze, dne 22. ledna 1901.

*

Razor. Napsali Dr. K. Chodounský a prof. A. Dvořák. Článek, který psán byl pro „Alpský Věstník“ a který v našem listě vzbudil nevšední zájem, vydán byl zvláště s předmlouvou prof. Dra. Chodounského. Jako jásavý zpěv a elegie — tak působí článek a předmluva. „Štítý zahofely nad námi v závravné výši nacheť prvních paprsků vycházejícího slunce,“ píše spisovatelé a líčí skvostné jitro, jež zakusili oba ještě v jitra svého žití, líčí dále bujný, smělý výkon vesele, živě, velice krásně. A vesele, živě, příjemně čteme spisek, s radostí v srdci, můžeme-li jen v této chvíli zapomenouti jednoho z milých, velice sympatických druhů a nezapomenouti té vroucí, krásné, láskou dýšící elegie.

První číslo „Planinského Věstníku“ r. 1901. vyšlo s bohatým obsahem: A. Stres: Iz Baumbachove kočie na Triglav. — L. Stiasny: Cez Kavkaško pogorje. — J. M.: Stol v zimski obleki. — Zprávy spolkové. — Referát o článku „Razor“, který vydán byl samostatně s předmlouvou prof. Dra. K. Chodounského.

*

Seznam členů českého odboru Slov. Plan. Družstva a bydliště jejich.

Členové zakládající:

Český akciový pivovar v Budějovicích,	pan-Dr. Karel Pavlík, univ. prof., Praha,
pan Dr. Jan Deyl, univ. prof., Praha,	„ J. Pisecký, rytíř z Kranichfeldů,
„ Čeněk Dusil, prof., Král. Vinohrady,	„ architekt, Smíchov,
„ Fr. Hering, řid. továrny, Smíchov,	pan Dr. J. Podlipný, zemský advokát
paní Emilie Heringová, choť řiditele,	Praha,
Smíchov,	paní Anna Prachenská, choť advokáta
pan Dr. Karel Chodounský, univ. prof.,	Praha,
Smíchov,	pan Dr. Stanislav Prachenský, zemský
pan Vlad. Kavalier, továrník, Sázava,	advokát, Praha,
„ K. Kubeš, řiditel, Dolní Cetno,	pan Vlad. Prachenský, lékárník, Praha,
paní Marie Kulhavá, Kr. Vinohrady,	„ Dr. Jiří Pražák, univ. prof., Praha,
pan Dr. Frant. Kulhavý, c. k. okr. lékař,	„ MUDr. B. Souček, Praha,
Kr. Vinohrady,	„ Fr. Tomšič, vrchní inženýr, Praha,
paní Maruše Neureutterová, Praha,	Vzájemně pojišťovací banka „Slavia“
Obec král. města Plzně,	Praha.
Obec král. hlav. města Prahy,	

Členové činní:

Pan Josef Adler, vrchní inženýr, Cho-	pan Dr. B. Brauner, univ. prof., Praha,
mutov,	„ Dr. Vlad. Brauner, advokát, Praha,
pan P. Antoš, inženýr, Praha,	„ Arnošt Brichta, řiditel, Praha,
„ Dr. A. Baštýř, lékař, Praha,	„ Dr. Brtnický, gymn. prof., Hradec
„ Dr. Ed. Baštýř, advokát, Praha,	„ Králové,
pi. Paula Baumgartlová, choť továrníka,	pan MUDr. L. Brunclík, Louny,
Karlín,	„ Jar. Čelakovský, likvidátor zemské
pan Dr. Ot. Beneš, kand. advok., Praha,	„ banky, Praha,
„ Viktor Beneš, architekt, Praha,	pan Ed. Černý, c. k. vládní rada, Praha,
„ Josef Blažek, řiditel, Smíchov,	„ V. Černý, profesor, Praha,
„ K. Blüml, rada c. k. zem. soudu v v.,	„ Ot. Červinka, úředník, Praha,
Vinohrady,	„ Česká společnost zeměvědná, Praha,
pan Leo Bondy, továrník, Praha,	„ Československý spolek, Praha,
„ Frant. Borovský, kustos musea,	pan Jan Čížek, Roztoky,
„ Bubeneč,	paní El. Čtrnáctá, Praha,

pan Jiří Daneš, kand. fil., Praha,
 slečna Em. Divišova, Praha,
 pan Fr. Dočkal, zem. zvěrolék-ř, Praha,
 " Dr. A. Dokupil, kr. z. rada, Smíchov,
 " Ad. Duchoň, řídící technické kanceláře, Smíchov,
 slečna A. Dvořáková, Vinohrady,
 pan Ant. Dvořák, profesor, Benešov,
 " J. Dvořák, vrchní inspektor státních drah, Vinohrady,
 pan J. Ejem, vrchní inženýr, Louny,
 " Dr. Ed. Exner, lékař, Praha,
 slč. M. Exnerova, učitelka, Poděbrady,
 pan Dr. V. Fáček, kr. z. vicesekretář, Praha,
 pan H. Foret, účetní revident, Praha,
 " F. Fiala, zem. stav. rada, Praha,
 " MUDr. Ot. Frankenberger, univ. docent, Praha,
 pan JUDr. B. Franta, kr. z. rada, Praha,
 pan MUDr. Jar. Franta, Praha,
 paní Anna Fričová, Praha,
 pan Dr. V. Frič, nám. starosta, Praha,
 " Jar. Friedrich, gymn. prof., Tábor,
 " Karel Fährich, velkoobchodník, Vinohrady,
 pan Josef Gottwald, velkoobchodník, Praha,
 " F. Göttler, inženýr, Praha,
 " K. Gozler, účetní, Louny,
 slečna T. Gozlerova, učitelka, Louny,
 " Dr. Jar. Haasz, kr. z. sekretář, Smíchov,
 pan Dr. Karel Hádek, zemský advokát, Smíchov,
 pan Dr. Em. Hácha, kr. z. koncipista, Smíchov,
 p. Ferd. Hausa, okr. tajemník, Smíchov,
 pan Dr. J. Haussmann, asistent kliniky, Praha,
 pan Dr. Fr. Havrda, kr. z. sekretář, Smíchov,
 pan Dr. B. Hellich, primář ústavu choromyslných, Praha,
 pan Dr. Jan Horbaczewski, univ. prof., Vinohrady,
 pan Čeněk Hevera, revident cis. statků, Praha,
 pan Dr. L. Heyrovský, univ. profesor, Praha,
 pan F. Hiller, cis. rada a tajemník zemědělské rady, Praha,
 pan Václav Holeyšovský ze Slavětína, Praha,
 pan Dr. Mich. Horníček, c. k. okresní lékař, Smíchov,
 pan MUDr. Jar. Horných, Praha,
 " Dr. K. Hostaš, zem. advokát, Klatovy,
 pan K. Hraba, farář ve Sv. Filipu, Kolutany,

pan Jan Hrabák, vrchní baňský rada, Praha,
 pan K. Hrazánek, vrchní řídící pojišťovny, Praha,
 pí. M. Hrazánková, chof říditele, Praha,
 p. J. Hrázky, prof. vysokých škol techn., Praha,
 " MUDr. Jar. Hraška, starosta, Kladno,
 " MUDr. Jos. Hřiva, Smíchov,
 " Dr. Jar. Husník, Kr. Vinohrady,
 " F. Chodounský, řídící, Praha,
 paní Julie Chodounská, chof univ. prof., Smíchov,
 slč. Marie Chodounská, Smíchov,
 pí. Růžena Chodounská, Praha,
 pan Alb Chvála, obchodník, Praha,
 " Dr. B. Jahn, zem. advokát, Král. Vinohrady,
 pí. Anna Jahnová, chof inženýra, Praha,
 " J. Janošková, chof univ. prof., Praha,
 pan Dr. J. Janošik, univ. prof., Praha,
 " Dr. V. Janovský, univ. prof., Praha,
 " V. Jansa, akad. malíř, Praha,
 " Dr. L. Jeřábek, obecní starší, Praha,
 " Dr. V. Jirgl, mag. sekretář, Praha,
 " Dr. B. šlechtie Jiruš, dvorní rada, Praha,
 pan Lad. Jozek, řídící hosp. školy, Č. Brod,
 pan Jindř. Káan z Albestu, prof. konservatoře, Smíchov,
 pan Jos. Kabát, říd. cukrovaru, Velvary,
 " Vil. Kacerovský, c. k. prof., Smíchov,
 " MUDr. Václ. Kafka, operátor, Praha,
 " Dr. Leop. Katz, zem. advokát, Praha,
 " Dr. Kazimír šlechtie z Pokorných, sekretář dráhy, Vinohrady,
 pan Jindř. Klazar, továrník, Král. Dvůr,
 " MUDr. Lad. Klíčka, Praha,
 " K. Klimánek, úředník státních drah, Praha,
 Klub českých turistů, Praha,
 pan JUDr. J. Kolínský, kr. z. koncipista, Praha,
 pan Karel Kordina, přednosta odboru státní prům. školy, Praha,
 pan Josef Kořenský, řídící měšť. školy, Smíchov,
 pan Jos. Koubek, c. k. finanční rada, Vídeň,
 pan Valerián Koubek, učitel, Praha,
 " K. Krčmář, lékárník, Praha,
 " JUDr. Gust. Kreiml, notář, Libochovice,
 pan JUDr. Rudolf Krejčí, kr. z. rada, Smíchov,
 pan Jiří Kressl, vrchní inženýr a přednosta tratí, Praha,
 paní Marie Krotilová, Praha,
 pan Al. Kröschl, velkoobchodník, Praha,

Kroužek klubu českých turistů, Praha, VII.,
 pan Jos. Kruiš, majitel chemické laboratoře, Praha,
 slč. Elsa Krulišova, Kr. Vinohrady,
 pan Ant. Kubišta, měšť. okr. dozorce, Praha,
 pan F. L. Kučera, majitel chem. laboratoře, Praha,
 pan Jos. Kuffner, člen redakce „Národních Listů“, Praha,
 pan Dr. K. Kuffner, univ. prof., Praha,
 " Zdeněk Kuffner, gymn. profesor, Roudnice,
 pan MUDr. Ant. Kulhánek, Praha,
 slč. Konst. Kuzmánova, Praha,
 p. Dr. Jan Kvičala, c. k. dvorní rada, Smíchov,
 pan Dr. Jan Kvičala, kand. advokacie, Smíchov,
 pí. Marie Kvičalová, chof dvor. rady, Smíchov,
 pan Ant. Landa, zem. stavební rada, Praha,
 pan Dr. Václav Langkrammer, zemský advokát, Praha,
 pan Ot. Laxa, inženýr, Praha,
 " Jindř. Leder, lékárník, Praha,
 " E. Lederer, sekretář úrazové pojišťovny, Praha,
 pan Dr. J. Lereh, lékárník a velkoobchodník, Smíchov,
 pan G. Lindacker, adjunkt techn. kontroly, Protivín,
 pan Dr. R. Lindner, sekretář hyp. banky, Smíchov,
 pan J. Linhart, stavitel, Smíchov,
 J. J. Ferdinand princ z Lobkovic, přednosta zemědělské rady, Praha,
 pan A. Lüfler, c. k. školní rada, Praha,
 " Dr. Em. Lckay, okr. lékař, Praha,
 " F. Mader, notář, Brno,
 " Vend. Máchá, maj. domu, Smíchov,
 " V. Machulka, vrchní inženýr, Praha,
 " Dr. Em. Maixner, univ. prof., Praha,
 " Dr. K. Mandl, kr. z. vicesekretář, Praha,
 pan MUDr. Jos. Mareček, Královice,
 " L. Mareš, kr. z. rada, Smíchov,
 " Fr. Martinec, soukromník, Vinohrady,
 pan Ad. Matoušek, c. k. řídící depositního úřadu, Praha,
 p. Dr. Rud. Matoušek, auskultant, Praha,
 pan Jar. Matuš, adjunkt soudní, Praha,
 " Dr. K. Matuš, vrchní řídící zemské banky, Praha,
 pan Ad. Mikeš, profesor a majitel hudebního ústavu, Praha,
 pí. A. Mikulejská, Praha,

pan F. Mikulejský, řídící cukrovaru, Praha,
 slč. L. Mikulejská, Praha,
 " M. Mikulejská, Praha,
 " O. Mikulejská, Praha,
 pan Zd. Mikulejský, Praha,
 " MUDr. Vlad. Mladějovský, Praha,
 slč. J. Mlynářova, učitelka, Nusle,
 pan J. Mráz, vrchní úředník továrny, Karlín,
 pan MUDr. K. Mrázek, okr. lékař, Praha,
 " MUDr. Jan Mudra, Žebrák,
 slč. Anna Müllerova, učitelka, Praha,
 pí. J. Müllerová, maj. domu, Smíchov,
 pan Dr. Rud. Nedbal, zemský advokát, Král. Dvůr,
 " Dr. F. Nekut, profesor, Smíchov,
 slč. Růž. Nekutova, učitelka, Smíchov,
 pan J. Němec, vrchní revident drah, Velechvín,
 pan MUDr. J. Němeček, Praha,
 " Ant. Nýdrle, řídící lihovarnické školy, Praha,
 Odbor klubu čes. turistů, Brno,
 " " " " Domažlice,
 " " " " Král. Dvůr,
 " " " " Jičín,
 " " " " Jindř. Hradec,
 " " " " Jilemnice,
 " " " " Klatovy,
 " " " " Louny,
 " " " " Plzeň,
 " " " " Příbram,
 " " " " Rokycany,
 " " " " Roudnice,
 " " " " Rychnov n. Kn.,
 pan Dr. Vinc. Ůehm, prof. Příbram,
 " J. Otto, cis. rada, Praha,
 " Ot. Ott, zem. vrch. inženýr, Smíchov,
 pan V. Párys, prokurista, Praha,
 " V. Pasovský, architekt, Praha,
 " Jar. Paul, profesor, Kr. Vinohrady,
 " Art. Pflanzler, sládek, Praha,
 " L. Pek, říd. vychovatelny, Říčany,
 " M. Pelíšek, c. k. profesor, Praha,
 " JUDr. R. Perner, advokát, Praha,
 " JUDr. V. Peták, advokát, Praha,
 " Karel Pětník, c. k. inženýr, Brno,
 " MUDr. O. Pipek, Smíchov,
 " JUDr. Karel Pippich, zem. advokát, a zem. poslanec, Chrudim,
 pan Em. Pištěk, architekt, Praha,
 " J. Podhajský, architekt a profesor, Smíchov,
 pan F. Pohl, c. k. profesor, Praha,
 slč. Ant. Pokorná, učitelka, Smíchov,
 pan Dr. Václav Pokorný, Smíchov,
 slč. Mánicka Prachenská, Praha,
 pan Stan. Prachenský, Praha,
 " Dr. V. Prachenský, kr. z. koncipista, Praha,

paní Gabriela Preissovi, spisovatelka, Praha,
 pan F. Procházka, řídící zemské banky, Praha,
 pan F. X. Prusík, c. k. profesor, Praha, Jan rytíř Purkyně, vrchní inženýr, Kr. Vinohrady,
 pan F. Rašín rytíř z Ryzmburka, velkoobchodník, Praha,
 pan MUDr. J. Reinsberg, univ. profesor, Praha,
 pan Dr. A. Roušal, řídící měšť. školy, Karlín,
 pan MUDr. K. Rozsival, Brno,
 „ MUDr. P. Růžička, mag. rada, Praha,
 „ MUDr. Vlad. Růžička, Král. Vinohrady,
 pan Jan Rybář, stavební rada, Praha,
 slč. Anna Řeháková, učitelka a spisovatelka, Praha,
 pan Josef Salač, c. k. profesor, Král. Vinohrady,
 pan Vojtěch Sedláček, velkoobchodník, Praha,
 pan Mir. Sekera, okresní tajemník, Domažlice,
 pan St. Sequens, inženýr, Karlín,
 „ JUDr. Jos. Scheiner, zem. advokát, Praha,
 pan JUDr. A. Schmidt, auskultant, Smíchov,
 pan Jos. Schreyer, vrchní úředník banky, Praha,
 pan Ant. Schmalzfuss, koncipista zem. banky, Praha,
 pan Dr. O. Schrutz, universitní profesor, Praha,
 pan F. Schwarz, vrchní účetní zemské banky, Praha,
 pan Dr. Fr. Sitenský, zem. inspektor hospodářských škol, Vinohrady,
 pan J. Skokan, vrchní inženýr státních drah, Vinohrady,
 pan Em. Smetana, účetní okr. hosp. záložny, Smíchov,
 pan Řehoř Sporn, revident drah, Žižkov,
 „ Karel Sproseč, techn. fin. kontrolor, Dobruška,
 pan Dr. Jul. Stoklasa, profesor vys. škol technických, Vinohrady,
 pan Dr. Zd. Strobach, zemský advokát, Praha,
 pan Dr. Č. Strouhal, c. k. dvorní rada, Praha,
 pan Karel Stídl, vrchní úředník spoř., Praha,
 pan Dr. F. J. Studnička, c. k. dvorní rada, Praha,
 pan Jan Svoboda, správce zastavárny, Karlín,
 pan Dr. Jar. Šafařovič, kr. z. sekretář, Praha,
 pan Dr. Jindřich Šafařovič, kr. z. vice-sekretář, Praha,
 pan Fr. Šašek, obchodník, Praha,
 „ Dr. H. Šikl, zem. advokát, Píseň,
 „ Dr. Jos. Šindler, zem. advokát, Praha,
 pan Ed. Šittler, farář, Žižkov,
 „ Al. Štěpán, inženýr, Praha,
 „ Jos. Štětka, velkoobchodník, Praha,
 slč. M. Štětkova, Praha,
 pan Jos. Štule, inženýr, Tábor,
 „ Dr. J. Šupich, kand. advokacie, Praha,
 „ Fr. Táborský, spisovatel a profesor, Praha,
 pan MUDr. Ed. Taun, Smíchov,
 „ J. Tesánek, starosta a lékárník, Beroun,
 „ Dr. K. Tieftrunk, kand. advokacie, Praha,
 pan Jar. Tkadlec, řídící, Praha,
 „ Dr. Ferd. Tonder, zem. advokát, Praha,
 pí. E. Úlehlová, choť vrchního berního inspektora, Kroměříž,
 pan Ant. Urban, obchodník, Praha,
 „ V. Uzel, c. k. berní inspektor, Německý Brod,
 pan Jar. Valenta, zemský účetní rev., Praha,
 pan Jos. Valenta, inženýr, Vinohrady,
 „ Dr. Lad. Valenta, zem. advokát, Praha,
 pan Dr. J. Vančura, profesor, Smíchov,
 „ Dr. Ant. Welner, zemský advokát, Klatovy,
 pan K. Wendalák, říd. pivovaru, Praha,
 „ T. Venta, maj. knihtiskárny, Louny,
 pan Dr. K. Veselík, profesor, Praha,
 slč. M. Veselíkova, posluchačka filosofie, Praha,
 pan J. Veselý, řídící úvěrní banky, Praha,
 p. J. Vidic, c. k. vrchní komisař, Praha,
 pan J. Vik, úředník, Vídeň,
 „ J. Vildvald, říd. měšť. prům. školy, Praha,
 pan Dr. Jar. Vlach, c. k. prof., Smíchov,
 „ MUDr. Er. Vlasák, Vinohrady,
 „ Leop. Vltavský, c. k. setník, Vídeň,
 „ Fr. Vočka, inženýr, Smíchov,
 „ Jos. Vodrážka, likvidátor městský, Praha,
 pan Karel Vodrážka, měst. okr. dozorce, Praha,
 pan Jos. Vondráček, stavitel, Smíchov,
 „ Ot. Vondráček, chef obch. firmy, Praha,
 p. Ot. Vondráček, stud. techn., Smíchov,

pan Josef Wiltusch, řídící velkostatku, Kamenice,
 pan Rud. Vyšín, rada c. k. vrchn. zem. soudu, Praha,
 „ Dr. Zdeněk Vorel, c. k. soudní adjunkt, Praha,
 pan Dr. Jindř. Záhoř, zdravotní rada a zem. poslanec, Praha,
 pan Ot. Zachar, sládek, Kladno,
 „ Václav Zářecký, maj. domu a pekař, Praha,
 pan Jos. Zelenka, restaurátor, Praha,
 „ Dr. Jar. Zenker, hor. adjunkt, Loket,
 „ J. Ziegler, c. k. prof., Hradec Král.,
 „ Dr. Em. Zitek, zem. advokát, Praha,
 pí. Fr. Zubatá, choť univ. prof., Smíchov,
 pan Dr. J. Zubatý, univ. prof., Smíchov.

*

Různé zprávy.

České listy a turistika ve slovanských Alpách. V roce 1900. s potěšením jsme pozorovali, že u nás odborné i denní listy více než dříve všimly si turistiky v Alpách. Nechceme uváděti pouhý přehled; zmiňujeme se jen o tom, že v „Časopisu českých turistů“, v „Národních Listech“, v „Politice“, ve „Zlaté Praze“, v „Obrázkové Revue“ byly r. 1900. uveřejněny články pp.: říd. K. Drože prof. Frišchaufa, Dra. Franty, prof. Dra. Chodounského, red. J. Kuffaera, inž. O. Laxy, rady L. Mareše, prof. F. Prusíka, prof. J. Veselíka, poloanonyma J. P. a jiných. Od nového roku pak má „Národní Politika“ stálou rubriku o alpismu, o kterou má péči pan Dr. Stanislav Prachenský. Počtem alpských turistů a vzrůstající návštěvou Alp, hlavně slovanských, vysvětluje se potěšitelný tento úkaz docela přirozeně. Jest jisto, že v tomto roce budeme mocí zaznamenati opět nový pokrok, poněvadž stále přibývá těch, kteří navštěvují slovanské horské kraje a přírodu alpskou líčí.

Nová alpská zahrada. Po dlouhých přípravách sekce Turinská klubu Alpino Italiano zařídila předešlého léta na blízkou alpského musea na Monte dei Cappucini u Turina alpskou zahradu, jakož i alpský lesík. V zahradě vysazeno bylo na 300 rostlinných druhů, z nich mnohé druhy, které v Alpách jen zřídka se vyskytují. Alpská tato zahrada nazvána jest „Allionia“ ku počtě Karla Allionioho, botanika siemontského, současníka a přítele Linnéa. První alpskou zahradu zařídil zesnulý profesor Kerner šl. Marilaun u Inšpruku; potom zařízeny byly hospodářské botanické zahrady na Fürstenalpe nad Trimmisem v Graubündenách Drem. Steblerem a prof. Karlem Schrötrem v Curychu, pak alpská zahrada za podobným účelem na Sandlingsalpe v Rakousku, již založil prof. Dr. Winzierl, a jiné. Také v Dauphiné, v Alpách vláských i přímořských jsou alpské zahrady. Nejnověji zakládá se k návrhu profesora Dra. Göbla, ředitele botanické zahrady v Mnichově, u Schachensee v Bavorsku ve výši 1500 m nad hladinou mořskou alpská zahrada s příslušnou budovou pro vědecké výzkumy. Práce provádí tu osvědčený vrchní zahradník botanické zahrady Christ (Die Natur 1900).

N.

Zajímavá data o Ludvíku Purtschellerovi, snad nejpřednějším alpském literátu i výkonném alpistovi v posledním čtvrtstoletí, uveřejňuje Otto Zsigmondy v předposledním čísle listu „Oesterr. Alpen-Zeitung“. Otto Zsigmondy, který se svým bratrem Emilem a s Purtschellerem podnikl ve východních a západních Alpách vůbec snad vše, co podniknouti může tu-

rista nešmělejší, ličí tu jen výkonnou činnost Purtschellerovu; avšak i při tom nelze nám pomínouti mlčením článku jeho. Purtscheller byl nedostižným mistrem tělocviku, v plování, veslování i jízdě na ledě. První výstupy konal v Saviňských a Julských Alpách, tehdy těžce dostupných. Teprve po několika letech, kdy v Alpách slezl vrcholy, na něž dosud nikdo nevystoupil, dal se pohnouti k tomu, aby ličil alpskou přírodu a své zkušenosti. Do té doby pokládal něco podobného za přemrštěnou sebechválu. Dle článku Zsigmondyho snášel Purtscheller zimu i parno, hlad i žízeň tak jako ne druhý, jeho dvednost lezecká vzbuzovala úžas i v nešmělejších; Purtscheller nalezl možnost projíti dále, kde by se byl každý obrátil zpět, a na turách nikdy neobjevil únavu, ani tehdy, kdy druzí, jemu skoro rovni, byli zmoženi. Při přenocování ve skalách vjbral si vždy místo nejnepohodlnější a při tom staral se ještě o to, aby soudruzi byli všim možným opatření. — Není snad nezajímavou pověděti ještě, že Purtscheller r. 1890. ve skupině Schoberské ve Vysokých Turách slezl za 11 dní 35 vrcholů a hned na to ve Stubajských Alpách 39 vrcholů za 19 dnů.

Prof. Dr. Joh. Frischauf: Výškový úhel s ohledem na sploštění. Známý podporovatel všech snah, vedoucích ku zpřístupnění slovinských Alp, vypočítává ve Sděleních přírodověd. spolku pro Štýrsko r. 1898, formuli k určení výškového úhlu vzhledem na sploštění zeměkoule. Z výpočtu vyplývá, že sploštění má na tento úhel vliv zcela nepatrný a že pro praxi stačí zvoliti střední radius pro jistou střední šířku. Formule Frischaufovy lze při určování výšek užiti s výhodou. R.

Frischaufovy tabulky panoramové jsou nezbytnou pomůckou při stanovení bodů za účelem sestavení sítě, do níž panorama má býti zakresleno, má-li obraz vyhovovati vědeckým požadavkům. Autor, který panorama vystavil jako pomůcku zeměpisnou, získal si sestavením uvedených tabulek vděk všech, kdož s pracemi podobnými se zabývají, tedy zajisté i vděk alpistů, kteří mají nejčastěji příležitost k zobrazení panoramat a snad i největší zájem na jeho správnosti. Tabulky uvádějí všechny poměry, na něž dlužno dbáti, tangenty úhlů výškových a hloubkových, radius a délku panoramatu, rozměry jednotlivých částí jeho, přeměnu vzdáleností mapy v minuty, velikost obzoru atd. R.

Určování výšek dle bodu varu lze každému snadno provést, kdo opírá se o Frischaufovy tabulky k tomu účelu sestavené a uveřejněné v „Oester. Alpenzeitung“ 1894. č. 403.

Po návratu polární výpravy vévody Abruzzského obdrželi jsme pozdrav od účastníka jejího, pana Alexise Fenouilleta z Courmayeuru, jenž byl jedním z oněch tří, kteří dostali se k severnímu polu bližší ještě, než Nausen. Z obsírného, velice zajímavého listu našeho dopisovatele nemůžeme bohužel uveřejniti p. drobnosti o výpravě té před vydáním díla, jež se připravuje. Jedinou věc můžeme nyní konstatovati. Členové výpravy, kteří jsou turisty alpskými anebo vědci, překonali ohromné obtíže cesty hlavně proto, že odvykli při těžkých turách alpských všemu pohodlí, že naučili se vzdorovati nepříjemnostem klimatickým již při cestách alpských a že zvykli nebezpečím hleděti pevným okem vstříc.

Rakouský klub turistů učinil se společností Riunione Adriatica di Sicurtà smlouvu, kterou pojistil chaty své proti krádežím. Příčinu k tomu zavdala mnohá

vloupání se do chat, ve kterých přes zimu byly ponechány zásoby, zvláště vloupání Rudolfovy chaty ve Vysokých Turách, kde byla učiněna značná škoda. Pachatel byl odsouzen zemským soudem v Solnohradě na 3 leta do žaláře.

Švýcarská přírodopisná společnost provádí od r. 1874. měření rhónského ledovce a vydá o pozorováních svých velké dílo s mnohými mapami a plány.

Stavba silnice Sarnthalské mezi Bolzanem a Sarntheinem má býti do června r. r. ukončena. Ex.

Dráha na Pannu staví se dále v zimě. Pracuje se ve dne i v noci na tunelu, který bude 1400 metrů dlouhý a který vyústí na povrch ve výši 2867 m u stanice Eigerwand. Dělníci střídají se každých osm hodin.

„Verkehrsbureau“ ve Štrasburku vydalo mapu Vogés v měřítku 1:25.000. Odborné listy velice chválí mapu tu.

Malý počet posledních kozorožců v Alpách chrání se dle časopisu „L'Echo de Faucigny“ v revírech vyhrazených italskému králi pod Grand Paradisem u hranic francouzského Savojska. Aby kozorožec vůbec nebyl vyhuben, jsou ustanoveny zvláštní přísné stráže, které vůbec ve dne v noci zamezují každému na dostředí přístup v místa, kde kozorožci se prohánějí. — Při svých návštěvách v západních Alpách doslechli jsme od obyvatelstva, že několik kozorožců pobíhá také ještě na svazích Velkého sv. Bernarda nad Aostou.

Zakládající členové odboru platí 60 korun jednou pro vždy. Skuteční členové platí ročně 6 korun (první rok kromě toho 2 koruny zápisného).

*

Odbor vydal nákladem svým publikace:

Slovanské Alpy (redakcí Dra. St. Prachenského), nezbytnou příruční knížku turistů v Saviňských Alpách, Karavankách, Julských Alpách a v Krasu. Cena pro členy 1 kor., pro nečleny 1 kor. 60 hal. V komisi kněhkupectví Fr. Řivnáče v Praze.

Saviňské Alpy (napsal L. Mareš), úplného a dosud nejpodrobnějšího průvodce po Saviňských Alpách se zvláštním zřetelem k Jezersku. Se 2 mapami a 5 ilustracemi. Cena 1 K. 80 h. V komisi kněhkupectví Fr. Řivnáče v Praze.

Spolkové odznaky (po 2 korunách) a **dopisnice s pohledy** ze Slovanských Alp dostati lze v kanceláři p. Dra. St. Prachenského v Praze-II. Zderaz č. p. 1947.

Žádáme snažně pp. členy, aby sdělili nám každou změnu bytu; neboť jen tenkrát je možno, aby „Alpský Věstník“ docházel správně.

Věstník zasílá se členům českého odboru slov. alpského družstva zdarma. — Předplatné na rok I zl. 50 kr., pro členy klubů turistických I zl.

Věstník vydává český odbor slov. alp. družstva řízením Dra. Bohuslava Franty v Praze-II., Zderaz č. 1946.

Alpský Věstník vychází prvního dne každého měsíce, vyjímajíc červen, červenec, srpen, září.